

06. märts 2026

Sotsiaalministeerium

Sotsiaalministri määruse „Perearstiabi töökorraldus ning tervisekeskuste liigid ja nõuded” eelnõu kooskõlastamata jätmine

Eesti Esmatasandi Tervisekeskuste Liit (ETTKL) tänab võimaluse eest osaleda määruse „Perearstiabi töökorraldus ning tervisekeskuste liigid ja nõuded“ (edaspidi *tööjuhendi eelnõu*) eelnõu koostamise töörühmas ning avaldada arvamust tööjuhendi eelnõu lõppversiooni kohta.

Oleme tööjuhendi eelnõule andnud tingimusliku kooskõlastuse eelmise aasta novembris, ent pärast seda on eelnõusse sisse viidud olulisi ja meie jaoks vastuvõetamatuid muudatusi, mistõttu oleme sunnitud **tööjuhendi eelnõu viimase versiooni kooskõlastamata jätma**.

ETTKL kui Eesti tervisekeskuste esindusorganisatsiooni arvates kaldub Sotsiaalministeerium eelnõu viimaste täiendustega kõrvale tema enda poolt eelnõu seletuskirjas ja ka muudes viimase aja tervishoiupoliitilistes dokumentides, nt Esmatasandi tervishoiu arengukava aastani 2035, planeeritava tervishoiu tööjõupoliitika tegevuskava aastateks 2026–2029 koostamise suunistes välja öeldud tervishoiupoliitilistest põhimõtetest. Illustreerime oma väidet väljavõttega tööjuhendi eelnõu seletuskirja viimasest versioonist: „Eesti on viimase kümnendi jooksul arendanud perearstiabi korraldust sarnaselt teiste perearstiasüsteemi rakendavate Euroopa riikidega, liikudes esmatasandi perearstiasüsteemide tervisekeskuste loomise ja tugevdamise suunas./---/ Perearstiabi osutamine on kujunenud üha enam meeskonnapõhiseks, mis toetab patsienti tema tervise-eesmärkide saavutamisel ning suurendab ravi järjepidevust ja kvaliteeti.“.

Paindlik võimalus täita arsti vastuvõtutundide mahtu (20h nädalas) meeskonnana, mitte ühe arsti jäiga kohustusena, toetab otseselt eesmarke, mis on kirjeldatud dokumendis „Sisend tööjõupoliitikasse aastateks 2026–2029“, kus rõhutatakse eesmärkidena töötingimuste ja töökorralduse arendamist, töökoormuse tasakaalustamist ning tervishoiutöötajate hoidmist. Selline korraldus võimaldab nimistu omanikul karjääri eri etappides oma rolli ümber kujundada – kaasata vajadusel teine perearst, jagada vastuvõtukoormust ning liikuda enam juhendava või nõustava rolli suunas. See aitab hoida kogunud arste süsteemis, toetab karjäärimudeleid ning tugevdab meeskonnapõhist perearstiabi. Meie hinnangul on kogu Eesti perearstiabi jätkusuutlikkuse ja toimepidevuse vaates ülioluline võimaldada tervisekeskuse töötajatele

paindlikke töövorme, jättes perearstile võimaluse jagada kliiniliselt põhjendatud juhtudel töökoormust teiste tervisekeskuse töötajatega, mis kindlustaks tervisekeskuse meeskonnatöö sujuvuse, samal ajal tagades patsientidele vajaduspõhise abi nende tervisemure lahendamiseks optimaalselt kvalifitseeritud tervishoiutöötajate poolt.

Meie hinnangul tuleb eelnõust välja jätta vähemalt järgmised, tervisekeskuste sujuvat meeskonnapõhist toimimist takistavad sätted:

1) paragrahvi 7 lõikest 3 jätta välja teine lause sõnastuses „Perearst peab enamuse kontaktvastuvõttudest tegema ise.“;

Põhjendus: Eesti tervishoius valitseva terava perearstide nappuse tingimustes on sellise nõude kehtestamine õigusaktis selgelt ülemäärane ja satub vastuollu tööjuhendi määruse §-s 4 sätestatud perearstiabi osutamise üldnõuetega. Tööjuhendi eelnõu § 4 lõike 4 kohaselt läbib iga patsient tervisekeskusesse pöördumisel triaaži, mille käigus hinnatakse muu hulgas patsiendile vajaliku abi „kiirust, vajaduspõhisust ja viisi“. Selle sätte täitmine tagab kõikide tervisekeskusesse pöördunud patsientide jõudmise neile vajaliku tervishoiutöötajani. Kaugeltki mitte kõik patsiendid ei vaja perearsti kui eriarsti pädevusega arsti kontaktvastuvõttu, vaid saavad oluliselt kiiremini kvaliteetset abi kas pereõelt või tervisekeskuses töötavalt arstilt. Meie hinnangul ei ole perearsti kontaktvastuvõttude osakaalu sätestamine õigusaktis millegagi põhjendatud ning see pärsib oluliselt tervisekeskuste igapäevase töökorralduse sujuvust ja patsiendile vajalike teenuste pakkumise operatiivsust. On ju üldteada, et paljude patsientide sooviks on saada tervisekeskusest neile vajalikku tervishoiuteenust võimalikult lühikese ooteajaga.

2) Paragrahvi 7 lõikest 4 jätta välja sõna „füüsiliselt“;

Põhjendus: arvestades tänapäevaste suhtluskanalite rohkust ja nende kasutamise lihtsust, ei anna juhendava perearsti füüsilise kättesaadavuse nõue residendile mingit lisaväärtust ei juhendatavale residendile ega ka patsiendile, takistades samas tervisekeskuste töövoogu ja tuues mõnes väiksemas keskus kaasa vajaduse täiendavate tööruumide rentimise järele. See, millisel viisil peab juhendaja olema residendile kättesaadav, peaks olema reguleeritud mitte määruses, vaid praktikabaasiks oleva tervisekeskuse ja ülikooli vahelises lepingus. Lepingulise regulatsiooni kasuks räägib ka see, et lepingut saab vajaduste ja töövormide arenedes kiiresti muuta.

Lugupidamisega

Eesti Esmatasandi Tervisekeskuste Liidu juhatus
info@ettkl.ee